

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor / gestori právneho predpisu: Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky (ďalej ako „MD SR“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 93/2005 Z.z. o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o autoškolách“)

Lokalizácia: § 3 ods. 6

Účinnosť: 23.5.2020

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 9

Upraviť povinnosť dokladovať prihlásenie inštruktora do Sociálnej poisťovne

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2019/240>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Page.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=7&ID=1588>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 11.10.2024

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Regulácia definuje povinnosť registrácie inštruktora v pracovnoprávnom vzťahu k autoškole na príslušnom okresnom úrade v sídle kraja. Prílohou žiadosti o registráciu je aj doklad o vzniku pracovnoprávneho vzťahu a doklad o prihlásení zamestnanca do Sociálnej poisťovne. Následne má okresný úrad 30 dní na registráciu inštruktora do Jednotného informačného systému cestnej dopravy (ďalej ako „JISCD“).
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
V zmysle súčasnej právnej úpravy platí, že autoškole vzniká povinnosť najskôr inštruktora v autoškole zamestnať a už počas plynúceho pracovného pomeru (a nároku na mzdu) čakať 30 dní na jeho schválenie okresným úradom. Počas tejto čakacej doby však inštruktor prácu vykonávať nemôže, i keď bol pracovný pomer už založený a nárok na mzdu plyní. Predmetom ex post hodnotenia má byť prehodnotenie povinnosti dokladovať prihlásenie inštruktora do Sociálnej poisťovne v prípade zamestnávania inštruktorov autoškoly v pracovnoprávnom vzťahu.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu neboli identifikované dotknuté subjekty. Ex post: Dotknutými subjektami sú prevádzky autoškôl v počte približne 600.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu / regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
9	Usporiadanie možnosti vytvárať prevádzky autoškôl	§ 3 ods. 6	23.5.2020	Autoškoly	600	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze nebola k predmetnému ustanoveniu vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie a z toho dôvodu nebol identifikovaný žiadny vplyv. Ex post náklady: Náklady sa nedajú vypočítať, pretože každý OÚ rozhoduje podľa svojich aktuálnych kapacít a je nemožné odhadnúť o koľko dní by mohol konkrétny OÚ spracovať žiadosti rýchlejšie. Momentálne síce majú OÚ správnu lehotu do 30 dní, ale žiadosti stíhajú spracovávať v rozmedzí 5 – 7 pracovných dní. Rovnako je nemožné odhadnúť čas, ktorý podnikatelia stratia riešením administratívy, pretože to závisí od viacerých individuálne variabilných zložiek – napr. počtu nových inštruktorov.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdroje početnosti tvoria interné štatistiky MD SR.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú nie je možné samostatne kvantitatívne posúdiť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií, odbor cestnej dopravy

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

SAŠA, s.r.o., 34134379

Asociácia Autoškôl SR, 55243185

(ďalej ako „AASR“)

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

SAŠA, s.r.o.

Asociácia Autoškôl SR

Forma:

osobne/online ☐ dotazník/e-mail ☐

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

15.7.2024

15.7.2024

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 13.6.2024 do 26.6.2024

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

AASR vyjadrila pripomienku ohľadom aktuálnej právnej úpravy, ktorá pojednáva o povinnosti zabezpečenia autoškoly inštruktormi, ktorí pokiaľ sú v pracovnoprávnom vzťahu k autoškole (tzn. nie sú živnostníci), musia byť pred výkonom svojej práce zaregistrovaní OÚ v JISCD a táto registrácia môže trvať až do maximálnej lehoty 30 dní.

Počas tejto čakacej doby však inštruktor prácu vykonávať nemôže, aj keď je zamestnaný v autoškole a zaregistrovaný v Sociálnej poisťovni, pričom mu za toto obdobie plyní nárok na mzdu. AASR sa domnieva, že aktuálna právna úprava a jej konzekvencie v praxi prispievajú k nezdravému pokriveniu pracovnoprávneho prostredia v oblasti autoškoly a že právomoc okresného úradu schvaľovať inštruktory za aktuálnych podmienok hrubo zasahuje do kontrolných kompetencií iných orgánov (Sociálna poisťovňa, Národný inšpektorát práce, Slovenská komora autoškôl, atď.).

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Podľa vyjadrenia gestora predmetná právna úprava vznikla na základe poznatkov štátneho odborného dozoru. Ten zistil nedostatky vo vyššie uvedenej aplikačnej praxi pri práci niektorých inštruktórov, ktorí vykonávali kurzy bez registrácie v systéme. Každý inštruktor musí byť zaregistrovaný v systéme JISCD, na základe ktorého ho následne vie systém rozpoznať pri začatí praktického výcviku s klientom. V momente začiatku výcviku sa musí inštruktor sprítomniť priložením svojho čipového kľúča na snímač vo vozidle, aby ho systém zaregistroval. Z toho dôvodu nemohli byť sprítomnení pri výcviku a vyučovali na čipový kľúč iného inštruktora. Zároveň je schvaľovanie inštruktórov autoškôl a ich zaradenie pod príslušnú autoškolu plne v kompetencii rozhodnutia príslušného OÚ. Nie je preto možné tento proces vynechať, resp. ho upravovať. OÚ stíhajú vybavovať žiadosti približne do 5 až 7 pracovných dní, aj keď majú zo zákona správnu lehotu do 30 dní. Závisí to od množstva práce na danom odbore dopravy OÚ.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

AASR navrhuje pre zrýchlenie procesu registrácie na OÚ upraviť nutnosť prevádzkovateľa autoškoly doložiť na OÚ aj doklad o prihlásení zamestnanca do Sociálnej poisťovne. Podľa AASR je jasné, že inštruktor musí byť zaregistrovaný v Sociálnej poisťovni, pokiaľ má pracovnú zmluvu, pretože je to zákonná povinnosť zamestnávateľa.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

OÚ pracuje primárne s dokladom o prihlásení zamestnanca do Sociálnej poisťovne a nie je možné ho zo strany podnikateľských subjektov OÚ nezasielať/nedodať. Na základe poznatkov z aplikačnej praxe gestor priblížil, že OÚ si neoveruje z kapacitných a časových dôvodov prihlásenie zamestnanca (inštruktora) v Sociálnej poisťovni priamo u tejto inštitúcie, ale práve na základe dokumentu „Doklad o prihlásení zamestnanca do Sociálnej poisťovne“. V prípade nedodania daného dokumentu zo strany podnikateľského subjektu by sa naopak predĺžila lehota prihlásenia inštruktora, pretože OÚ by si musel sám od Sociálnej poisťovne zisťovať potrebné informácie. Tento proces by sa mohol administratívne zlepšiť v tom prípade, keby jednotlivé OÚ mali prístup do informačných systémov Sociálnej poisťovne.

Rovnako je možné, aby majiteľ autoškoly priniesol pracovnú zmluvu s inštruktorom, na ktorej bude posunutý, resp. neskorší dátum nástupu inštruktora do zamestnania. Týmto spôsobom bude žiadosti OÚ, že pracovnoprávna zmluva je podpísaná a majiteľ nebude musieť čakať a zbytočne platiť inštruktora, kým ho zaregistrujú v systéme.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Predmetná regulácia spĺňa podľa gestora svoju účelnosť, pretože OÚ má prehľad o všetkých aktívnych inštruktoroch, ktorí pôsobia na území SR, majú zmluvu so zamestnávateľom, sú registrovaní v Sociálnej poisťovni a rovnako sú všetci registrovaní v JISCD. Regulácia bola prijatá z dôvodu zjednotenia systému registrácie inštruktorov do JISCD a na základe zistení štátneho odborného dozoru, ktorý v minulosti objavil určité pochybenia pri zamestnávaní inštruktorov, ktorí neboli prihlásení do systému, ale aj napriek tomu vykonávali činnosť inštruktorov. Touto reguláciou sa zaistilo, že všetci registrovaní inštruktori sú kompletne prihlásení do Sociálnej poisťovne a disponujú pracovnou zmluvou so zamestnávateľom/(autoškolou).

Podnikateľské subjekty poukazovali na dĺžku lehoty registrácie inštruktora do JISCD, ktorá je oficiálne stanovená na maximálne 30 dní. Pri kontaktovaní vybraných OÚ bolo zistené, že táto registrácia trvá v jednotkách pracovných dní (5-7). Závisí to samozrejme od vyťaženia konkrétneho úradu, pričom úradník/úradníčka hlavne skontrolujú správnosť predložených dokumentov zamestnávateľom a rovno zaregistrujú inštruktora do systému JISCD. Spracovateľ súhlasí s argumentmi gestora, pretože v prípade úpravy regulácie podľa predkladateľa by doba registrácie mohla presiahnuť aktuálnych 5 až 7 pracovných dní, a to z dôvodu aktívneho zisťovania existencie predmetného dokladu zo strany OÚ.

Napriek tomu, rozšírená prax predkladať doklad o prihlásení do Sociálnej poisťovne pri registrácii inštruktora na OÚ ide proti zavádzaniu efektívneho e-Governmentu a princípu „jeden krát a dost“ a mala by byť zamedzená.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

V rámci konzultácie bolo gestorom vysvetlené, že podnikateľ môže zaregistrovať inštruktora aj pred oficiálnym vykonávaním jeho práce – OÚ musí primárne disponovať pracovnou zmluvou, ktorá môže platiť až od neskoršieho dátumu. Zamestnávateľ tak môže registrovať svojho zamestnanca v predstihu, aby nenastali pracovné prestoje, kým prebehne zaregistrovanie na OÚ.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.5 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ nenavrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor právneho predpisu súhlasil s obsahom stanoviska spracovateľa.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia